Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Enhet kirurgi utanför akutsjukhus
Carin Falk

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-03-04

HSN 2025-0866

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Svar på skrivelse från Axel Conradi (M) om behov av skyndsam förstärkning av ersättningsnivåer och åtgärder inom prioriterade vårdvalsområden

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår Axel Conradi (M) att ersättningsnivåerna inom ett antal vårdval ska höjas retroaktivt från och med 1 januari 2026.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Skrivelse från Axel Conradi (M) om förstärkning av ersättningsnivåer och åtgärder inom prioriterade vårdvalsområden

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Skrivelsen från Axel Conradi (M) om förstärkning av ersättningsnivåer och åtgärder inom prioriterade vårdvalsområden anses besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

I Budget 2026 (RS 2025–0026) beslutades att hälso- och sjukvårdsnämnden ska tillföras 100 miljoner kronor till uppräkningar eller indexering av vårdval inom nämndens ansvarsområde. Av beslutet framgår inte vilka vårdval som dessa budgetmedel ska användas till, utan det är upp till hälso- och sjukvårdsförvaltningen att föreslå hur medlen ska fördelas.

Överväganden
För de vårdvalsområden Axel Conradi (M) lyfter i sin skrivelse, har ett flertal beslut fattats, som syftat till att öka ersättningen och/eller tillgängligheten, vilka redogörs för nedan.

Vårdval barn- och ungdomsmedicinska öppenvårdsmottagningar (BUMM)
I Budget 2025 (RS 2024–0275) fick hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att avsätta 180 miljoner kronor till uppräkning av ett antal vårdval. Detta föranledde en ersättningshöjning till BUMM om 13 miljoner kronor årligen, motsvarande 3,5 % av totalersättningen för basuppdraget. Dessa medel förväntas bland annat innebära ge en ökad stabilitet för mottagningarna i övergångsfasen när tilläggsuppdraget för ADHD-utredningar fortsatt förs över till BUP.

Barn- och ungdomspsykiatrin (BUP)
Vad gäller köerna till BUP har en upphandling med tillkommande ramavtal av neuropsykiatriska utredningar genomförts. Syftet med avtalet var att avlasta BUP under den övergångsperiod då kapaciteten växlas upp, sedan ansvaret för ADHD-utredningar tagits över från BUMM. Sedan avtalet startade har tillgängligheten till utredning och behandling förbättrats. I november 2025 fick 83 % av patienterna utredning och 76 % av patienterna behandling inom vårdgarantins gränser, jämfört med 26 % respektive 61 % tidigare samma år.

Vårdval Specialiserad gynekologi
Utifrån tidigare beskrivet budgetuppdrag i Budget 2025 (RS 2024–0275) har ersättningen i vårdval Specialiserad gynekologi höjts med 7 %, motsvarande cirka 30 miljoner kronor, från och med den 1 maj 2025 (HSN 2025–0180). Utöver denna höjning har det i oktober 2024 även beslutats om en ny tilläggsersättning avseende klinisk patologi vilken budgeterades till cirka 21 miljoner kronor (HSN 2022–1378). Just nu finns 32 vårdgivare inom vårdvalet. I november 2025 tillkom en mottagning i centrala Stockholm och ytterligare en mottagning planerar att öppnas under våren. Förvaltningen bedömer att tillgängligheten är god och att det för närvarande inte finns några signaler om att tillgängligheten skulle vara otillräcklig.

Vårdval barnmorskemottagning (BMM).
I januari 2026 fattades beslut om nytt förfrågningsunderlag för Vårdval barnmorskemottagning (BMM) efter tidigare beslutad revidering. De nya villkoren träder i kraft den 1 april 2026 och syftar främst till att förstärka eftervården och att införa en indexuppräkning från och med 1 januari 2027 enligt LPIK (Landstingsprisindex för kostnadsutveckling).

I det nya förfrågningsunderlaget finns ett antal ersättningshöjningar inkluderade vilka beräknas uppgå till cirka 18 miljoner kronor på helår och innebär en höjning av totalersättningen med 3,7 %. Detta föreslås finansieras av de tillkommande 100 miljoner kronorna i budget 2026. Införande av indexuppräkning estimeras att uppgå till ca 6,3 miljoner kronor för 2027 utifrån prognostiserat LPIK.

Den fasta ersättningen inom uppdraget graviditetsövervakningen höjdes även utifrån uppdrag i Budget 2025 (RS 2024–0275) med cirka nio procent 1 juli 2025. Förslaget innebär en ökning av budgeten till vårdval BMM med cirka 15 miljoner kronor årligen.

Vårdval obstetriskt ultraljud
Beslut om att revidera Vårdval obstetriskt ultraljud är fattat och arbetet med nytt förfrågningsunderlag kommer pågå under 2026. Inom revideringen ser förvaltningen över möjligheten att höja ersättningen samt införa indexbaserad uppräkning från och med 2027.

Geriatriken
Geriatriken i regionen har byggts ut kraftigt under de senaste tio åren och bara sedan 2024 har det skett en rad förändringar där två verksamheter har lagts ner, men ett antal nya har byggts ut. De vårdplatser som försvann i samband med att Danviksgeriatriken och Vårbergsgeriatriken lades ner har delvis kompenserats genom utökning hos övriga vårdgivare, bland annat på Ersta geriatrik och Sollentunageriatriken

De privata vårdgivarna har en årlig indexuppräkning på 80% av LPIK medan SLSO får en fast ersättning som uppräknas i samberedningen. Förvaltningen har inte fått några signaler om att ersättningsnivåerna skulle vara för låga för att bedriva geriatrisk vård på ett kvalitativt sätt. Med tanke på den demografiska utvecklingen med den stora ökningen av antalet äldre, kommer dock budgetutrymmet behöva öka årligen de kommande åren. Förvaltningen bedömer att kapacitet för att omhänderta ett utökat vårdbehov finns hos befintliga vårdgivare

Sammanfattning
Förvaltningen har för avsikt att under 2026 lämna förslag till avtalsutskottet på hur de 100 miljoner kronorna som hälso- och sjukvårdsnämnden fattade beslut om i Budget 2026, kan fördelas inom regionens vårdvalsområden.

En förändrad ersättning oavsett vårdval föranledas av en utrednings- och beslutsprocess, vilket innebär att besluten kommer fattas löpande under året. En viktig parameter när en ersättning höjs, är att den sker för att framåt bibehålla och stärka förutsättningar för god vårdkvalitet och tillgänglighet, vilket även innebär att helårseffekten i regel kommer senare än det år som beslutet fattas. Förvaltningen kommer inte att föreslå beslut om retroaktiv ersättning.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Eva Bring
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Anders Ahlsson, 2026-03-04